

РОЗВИТОК СТАРТАПІВ У СФЕРІ ЛОГІСТИКИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Вивчено галузеву структуру стартапів у країнах ЄС та Україні, визначено місце та перспективи розвитку логістичних стартапів.

Ключові слова: стартапи, логістичні стартапи, стартап екосистема, кластер.

Abstract

The industry structure of startups from EU countries and Ukraine was studied, the place and perspectives of logistics startups are defined.

Keywords: startups, logistics startups, startup ecosystem, cluster.

Вступ

Ринкові відносини вимагають запровадження сучасних форматів та методів управління бізнесом, які потребують якісного управління. Логістика – це інструмент, здатний забезпечити конкурентоспроможність регіонів, розвинути їх інфраструктури, реалізувати потенціал країни та надати численні переваги. У той же час слід зазначити, що колірною гамою внутрішніх логістичних послуг, що склалася, знаходиться в процесі стабілізації. Світові тренди, якими користуються провідні країни (Німеччина, Швеція, Бельгія, Австрія, Японія), стимулюють технології, форми та засоби досліджень для задоволення споживачів, отримання прибутку та зниження витрат. Ефективність транспортно-логістичної діяльності відображає розвиток інфраструктури країни в цілому та суттєво впливає на ефективність господарської діяльності. Розвиток і впровадження логістичних стартапів, враховуючи досвід розвинутих економік, може допомогти знайти рішення для окремих проблем промисловості та її подальший розвиток.

Мета роботи – проаналізувати ринок логістичних стартапів країн ЄС та України та визначити напрямки його подальшого розвитку.

Результати дослідження

Цифрові інновації продовжують змінювати світ. Цифровізація проникла в усі бізнес-середовища, починаючи від виробництва і закінчуючи логістикою. Автоматика, робототехніка, Інтернет речей, хмарне сховище, віртуальні склади, технології RFID і використання дронів для доставки товарів — це неповний перелік ключових досягнень ІКТ, які вже використовуються в логістичній діяльності компаній у всьому світі. У світі почалося активне поширення Інтернету, що дало значний поштовх розвитку електронної комерції та стимулювало розвиток транспортно-логістичних мереж та логістичних стартапів [1].

Як українські, так і зарубіжні дослідники та аналітики займаються вивченням і аналізом особливостей розвитку логістичних стартапів. Питання функціонування, фінансування та розвитку логістичних стартапів у країнах-членах ЄС привернули значну увагу таких науковців як О. Вайман [2], Sven Wengler і Ph. Biermann [3].

Переважає більшість вітчизняних досліджень стартап-проектів стосується природи та особливостей ринку в цілому. Д. Хромова та К. Антоненко дослідили світові тенденції розвитку ринку стартапів [4], а Р. Баб'ячок та І. Кульчицький вивчали проблеми та перспективи розвитку ринку стартапів в Україні [5]. Вітчизняні дослідники представили детальний аналіз ШТ та стартап екосистеми України [6]. Проте на сьогоднішній день бракує чіткого визначення ключових галузевих напрямів розвитку стартап-проектів в Україні, зокрема, у сфері логістики..

Існує багато підходів до визначення терміну "стартап". Зазвичай стартап розглядається як тимчасова структура, що створює новий оригінальний продукт в умовах високої конкуренції та невизначеності, спрямований на пошук та реалізацію масштабованої бізнес-моделі [7, 8].

Ринок стартапів розвивається дуже швидко: кількість стартапів зростає втричі протягом 2016 року-2018 [9]. Стартапи на ранній стадії фінансуються краще, ніж будь-коли раніше. Інвестиції в європейські технології є рекордно високими, у 2018 році проінвестовано 23 мільярди доларів США, спостерігається п'ятирічний приріст на 360%. Проте фрагментація на європейських ринках, здається, ставить Європу в структурно невідгдане становище [10]. Європейські промислові компанії могли б розвивати свою співпрацю на міжгалузевому рівні і навіть серед конкуруючих компаній в тих самих галузях промисловості. Європейський автомобільний та телекомунікаційний альянс, до складу якого входять оператори зв'язку, постачальники, виробники легкових і вантажних автомобілів і постачальники, може бути прикладом того, як конкуренти в автомобільній промисловості об'єднують свої дослідження, зусилля та пропозиції послуг для досягнення більшого масштабу, доступу до клієнтів і даних. Такі зусилля в інших секторах могли б допомогти компаніям середнього розміру. Малі підприємницькі фірми та стартапи для пілотування інновацій у великих масштабах здатні відігравати ключову роль у створенні радикальних інновацій [11]. В даному випадку стартапи в логістиці і транспорті можуть стати найважливішою сполучною ланкою між промисловими компаніями та сприяти підвищенню їх конкурентоспроможності як на місцевому, так і на глобальному ринках.

Технологічні зміни породили нові бізнес-моделі, часто керовані стартапами, які входять у логістичну галузь. Нові «обмінні» бізнес-моделі можуть мати такий же великий вплив на сектор як нові технології. Потіки венчурного капіталу в стартапи цифрової логістики з 2011 року зростають: прямий капітал становить понад 150 мільйонів доларів США, від старих логістичних компаній надходить не менше 10 млн. дол. США [12].

Сектори, в яких працюють стартапи ЄС, дуже різноманітні. Хоча такі сектори, як ІТ/розробка програмного забезпечення (19,1%) або програмне забезпечення як послуга (18,5%), все ще добре представлені, нові компанії також були створені в таких трендових секторах як зелені технології (4,0%) та в Fin-Tech сектор (5,1%)

Сектор транспорту та логістики не є одним із ключових сфер для стартапів у ЄС сьогодні. Однак є деякі європейські стартапи, які вже працюють над трансформацією логістичної галузі [1]:

📦 Vekia — прогнозна аналітика постачання мережа (Лондон, Великобританія). Програмне забезпечення може надавати щоденні прогнози потенційних продажів разом з розрахунками того, який рівень запасів необхідний для їх покриття. Програма також автоматично обчислює найвигідніші замовлення залежно від таких факторів, як дисконтна доставка при оптових замовленнях;

📦 Magazino — робототехніка для складу (Мюнхен, Німеччина). Оснащені камерами роботи можуть укладати та забирати окремі предмети, а також піддони або ящики. Вони призначені для співпраці разом з існуючими працівниками, здатні відчувати, коли люди хочуть перетнути їм дорогу.

📦 Glovo — остання миля з родзинкою (Барселона, Іспанія). Компанія, що має додаток Glovo, складається з мережі незалежних кур'єрів Glovers. Клієнт замовляє товар у будь-якому магазині чи ресторані, коли Гловер йде до магазину, купує товари, а потім відправляє їх замовнику.

Висновки

На сьогоднішній день логістичні стартапи не входять до числа пріоритетів розвитку ринку в ЄС та Україні. Проте логістична діяльність в країні може бути не лише одним із напрямів розвитку стартап-проектів, але також є частиною інфраструктури екосистеми стартапів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Меч А. Європейські логістичні стартапи, які слід спостерігати в 2019 році. URL: <https://edelivery.net/2019/01/6-european-logistics-start-ups-watch-2019/>.
2. Вайман О. Velocity Travel. URL: https://www.oliverwyman.fr/content/dam/oliver-wyman/europe/france/fr/Publications/Velocity_Travel_Transport_Logistics_2017.pdf.
3. Венглер, С., Бірман, Ph. (2018). Логістичні стартапи процвітають. URL: <https://www.simon-kucher.com/tr/blog/logistics-startups-are-booming>.
4. Хромова Д. Д., Антоненко К. В. Сучасні світові тенденції розвитку стартапів на світовій арені. Науковий вісник УжНУ, 2018. №19(3). С. 123—127.
5. Баб'ячок Р. І., Кульчицький І. І. Основні тенденції розвитку стартапів в Україні: проблеми, перешкоди та можливості. URL: <https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Osnovni-tendentsiyirozvytku-startapi-v-v-Ukrayini-1-1.pdf>.
6. Техекосистемний гід по Україні. URL: https://data.unit.city/tech-guide/Tech_Ecosystem_Guide_To_Ukraine_En-1.1.pdf
7. Notes from the AI frontier: Tackling Europe's gap in digital and AI. McKinsey Global Institute. 2019. 60 p. URL: <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/featured%20insights/artificial%20intelligence/tackling%20europes%20gap%20in%20digital%20and%20ai/mgi-tackling-europes-gap-in-digital-and-ai-feb-2019-vf.pdf>
8. The Global Competitiveness Report 2019. Klaus Schwab, World Economic Forum. 2019. 44 p. URL : https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf
9. Innovation in Europe : Changing the game to regain a competitive edge. Discussion paper. October 2019. McKinsey Global Institute. 28 p. URL : <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/featured%20insights/innovation/reviving%20innovation%20in%20europe/mgi-innovation-in-europe-discussion-paper-oct2019-vf.ashx>
10. Зміна шаблонів: майбутнє логістичної галузі. Серія «Майбутнє у полі зору». 2016. URL: <http://www.pwc.com/futureinsight> .
11. EU Startup Monitor. звіт. (2018). 36 p. URL: <http://startupmonitor.eu/EU-Startup-Monitor-2018-Report-WEB.pdf>.
12. Офіційний сайт Einride. URL: <https://www.einride.tech/>.

Ярмола Олена Сергіївна — студентка групи Л-20б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Білоконь Тетяна Миколаївна — канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет

Yarmola Olena S. — student of L-20b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Bilokon Tetiana M. — Cand. Sc. (Economics), Assistant Professor of Entrepreneurship, Logistics and Management Chair, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia